

ÂŞIK OSMAN, HAYATI VE ŞİİRLERİ

Prof. Dr. ŞÜKRÜ ELÇİN

Bu güne kadar hayatı hakkında her hangi bir bilgiye rastlamadığımız Âşık Osman'ın yazdığı müseddesine «Medh-i Gazî Mehemed Han» başlığını koyması, Pâdişâhın, vaızlarını ve huzûr derslerini dinlemekten zevk duyduğunu anlattığı Vâni Efendi'den¹ :

«Vaızda Vâni Efendi hakayık der-i derbânı» mısraında görüleceği üzere sitâyîşle bahs etmesi Sultan Dördüncü Mehmed (1642-1693) devrinde yaşadığını göstermektedir. Yine 17 nci asır şâirlerinden Sun'î'nin bir şiirinde adı geçen şâirin de Âşık Osman'dan başkası olmadığı kuvvetle muhtemeldir².

Âşık Osman, aruz ve hece vezinleri ile yazdığı şiirlerinde «âşık» ve «kâtip» ünvanlarını kullanmaktadır. Buna göre şâirin saray veya hükümet işlerinde vazife gören bir memur olduğu anlaşılıyor.

Âşık Osman, dindar, şeriata bağlı, açık fikirli bir şâirdir. Yine bir başka müseddesinde

«Mustafâ'dır rehnümâmız şeriatlilerdenüz»

der. Aynı şiirde çahâryâre sadâkatli ve dört kapıyı anlamış tarikatçilerden olduğunu anlatır.

Âşık Osman, umumiyetle dünyevî aşkı terennüm etmiş bir şâirdir. Onun, kütüphânemizde mevcut, çoğu, 15-17 nci asırlar divân şâirlerinin şiirlerini bir arada toplayan mecmuada yüze yakın şiiri bulunmaktadır. Bu şiirleri hece ve aruz olmak üzere iki bölümde yayınlamayı uygun

1 M. Cavit Baysun, «Mehmed IV», *İslâm Ansiklopedisi*, C. VII, 1957, s. 556.

2 Şükrü Elçin, «Şâirnâmeler ve Sun'î'nin Şâirnamesi», *Türk Folklor Araştırmaları Yılığ* 1974-1975; *Halk Edebiyatı Araştırmaları*, 1977.

bulduk. İleride şekil, tür ve beste konularında araştırma yapacaklara birer ip-ucu teşkil edeceği düşüncesiyle mecmuadaki başlıklarla aynen veriyoruz.

Âşık Osman'ın Hece Vezni ile yazdığı şiirler

Türki — Şarkı

Kerâmet olduğu benî âdemde
Hak buyurdu âyet ile sâbitdir (K. 17/70)
Ervâhları yarattıkda o demde
Ehl-i nârı Cehennem'de hâliddir

Bir rumuz söyleyim bilesin ey cân
Derd olur âşıkın derdine dermân
Ferâset ilmini bilmeyen insân
Gaflettedir dahi kalbi hâbitdir

Nefsin katl etmeyen Hakk'ı bulamaz
İbâdet meylinden lezzet alamaz
Kişi nusha ile âlim olamaz
Men aref sırrını bilen âbiddir

Biz âkılız el aybına bakmazız
Kimseye suç bulup hâtır yıkmazız
Kemin kemliğine elem çekmeziz
Herkes etdiğini bulur lâbüddür

Âşık Osman zât-ı aslın ma'buddur
Küll-i şey'i bilür ilm-i muhitdir
Terzinin İdris'dir çulhanın Şîr'dir
Şâirlerin pîri Hasan Sâbit'dir

Âşık Osman

Aç gönül geçmini hatâdan sakın
Kalma gaflet ile bu hâb içinde
Kendin ibâdetle gel eyle yakın
Bulunasın zerre sevâb içinde

Ol levh-i mahfuzdâ yazılı resmi
 Âlemi münevver eyledi cismi
 Hazret-i Sultan'ın râyegân ismi
 Bilinmiştir ol dört kitâb içinde

Kimi gedâ olmuş kimisi ankâ
 Kimi hırka giymiş kimisi dibâ
 Süleymân'a bâkiy kalmadı dünyâ
 Ne sultanlar yatur tûrâb içinde

Bilürüm isyânım hadd-i bi-gâyet
 Kâfidir irişse zerre hidâyet
 İlâhî fazlından eyle inâyet
 Kalmayım cürm ile hicâb içinde

Âşık Osman devlet var ise serde
 Binâ-yı cisminden def' ola perde
 Yâ Hudâ sen bizi rûz-i mahşerde
 Koma âsilerle azâb içinde

Âşık Osman

Çün Hudâ sevüp var itdi
 Dükeldi dü cihân peydâ
 Kendi nûrundan yaratdı
 Anı bil bi-gümân peydâ

Anun uşşâkîdır Allah
 Ol-durur matlûb-i billâh
 Yoğ-iken dürli bâr-gâh
 O var idi hemân peydâ

Odur halîm değil kâhir
 Kemâl-i sırr-ile mâhir
 Odur evvel odur âhir
 Odur bu hânümân peydâ

O gülmeseydi gülmezdi
 O bilmeseydi bilmezdi
 O olmasaydı olmazdı
 Mülk-i ünsiyle cân peydâ

Âşık Osman'dır menzilli
 Odur dü cihânda belli
 Odur âşinâ-yı küllî
 Odur bu din (ve) imân peydâ

Türki — Şarkı

Dü çeşmimin yaşı döndü ummâna
 Olmadı sevdiğim silmeğe tâlib
 Kemân ebrûleri kasd ider câna
 Müjgânı sîneler delmeğe tâlib

Gönül pervânesin nâra yaktıkça
 Hazz-ider duhânım Arş'a çıktıkça
 Derd ü ahvâlîmi görüp baktıkça
 Nazm ider dehânı gülmeğe tâlib

Sanma ki nâdânı kâmile uya
 Bu aşk esrârının sırrını duya
 Ben dost güllerine bakamam kıya
 Adû-yı bî-dinler yolmağa tâlib

Odur ifnâ iden Âşık Osmân'ı
 Çeşmi pür-hevesdir dökmeğe kanı
 Hey ne zâlim gördün hüsn-i sultânı
 Gamzeleri cânım almağa tâlib

Âşık Osman

Nice kabil Mecnun bana eş ola
 Yâr aşkın firkâkı başa gelince
 Anıla hûbluğun dilde fâş ola
 Sinnin on üç on dört yaşa gelince

Güzellikde melek hüsne mâliksin
 Hûbluğuna mağrur akla zâilsin
 Küçüceğim aceb cevre mâilsin
 Bağrım taşdan katı taşa gelince

Leb-i goncem katı hûbdur lisânın
 Kadd-i mevzûnlukda bulunmaz sânin
 Zîbâlıkda aslâ yokdur akrânın
 Eğer göze eğer kaşa gelince

Ben bülbüle sen gül cefâ kıalarsın
 Ağlar isem gülüp safâ kıalarsın
 Rakıyb ile ahd-i beka kıalarsın
 Yâr olursun ol kallâşa gelince

Âşık Osman der ki aklım aldıldum
 Gamzene emr idüp sînem deldürdüm
 Meded nazlım cefâ ile öldürdün
 Deryâ-yı mürvetin cûşa gelince

Âşık Osman

Durup hâtırım yıkarsın
 Nedir sana fayda güzel
 Bendene kıya bakarsın
 Böyle midir kayda güzel

Döndürüp bağrımı tuca
 Sormazsın hâlimiz nice
 Rakıyb ile gündüz gice
 Bana lütfun ayda güzel

Gayrının pendini dutma
 Varup yâd gülşende ötme
 Peri aslını terk etme
 Asıl soysun soyda güzel

Şây idüp bendeni ele
 Virme âleme gulgule
 Ne gül olmazsın bülbüle
 Hercâyisin şeydâ güzel

Âşık Osman'dır üftâde
 Söylemez gencini yâde
 Buyur nûş idelim bâde
 Başka hâl var meyde güzel

Türki Âşık Osman

Yıkup hâtırımı etme melâmet
 Seversen ol Habîbullâh'ı güzel
 Gamından başıma kopar kıyâmet
 Gönlümün sevgili ferâhı güzel

Göster cemâlini ey boyu fedâ (fidân ?)
 Hüsnünde bârizdir hikmet-i Hudâ
 Olmuşum ruhlerin derdine seydâ
 Şakırım dost deyü her gâhi güzel

Pâyine yüz süren ber-murâd olur
 Gider melâleti güler şâd olur
 Hüsnünü seyr iden dil-âbâd olur
 Behişt hûrileri hem-râhı güzel

Murg-i cân feminde eyledi karar
 Bülbül gibi figan etmede her bâr
 Yolunda cânımı etmeğe nisâr
 Gam değil hûbların âgâhı güzel

Derd-i derûnumda artdı hicrânın
 Visâl ü vaslınla eyle dermânın
 Ümmîd-i niyyeti Âşık Osman'ın
 Yolunda can virmek billâhi güzel

Âşık Osman

Diledim dâr-ı mihneti
 O dem ervâh-ı rahtımda
 Çekerim ben bu hasreti
 Bu dem tâli-i bahtımda

Yoğurdu dest-i kudretle
 Ki nazar kıldı hikmetle
 Katup dört düriü âletle
 Müretteb itdi sahtımda

Şazılıkdır bana efkâr
Sanatımdır âh ile zâr
Olup derd ü gama hünkâr
Ne şâhım hâlâ tahtımda

Habîbim didi zâtımdır
Kelâmı i'tikadımdır
Bu gönül diler lâtımdır (?)
Kılur deryâ bu rıhtımda

Sanı yok Âşık Osman'ın
Elinde hükmi ankanın
Nice bin murg-i hümanın
Âşiyânı dırahtında

Âşık Osman

Derûnî severim seni
Be-hakkı sûre-i Tâhâ ((K. 20)
Alursun âdemden cânı
Be hey kâküli ejderhâ

Görenlerin kalmaz ârı
Böyle hüsn-i münevveri
Be hey güzeller serveri
Var mı kıymetine behâ

Hüsnün medh olmaz dil-ilen
Şol leblerin zülâl-ilen
İsmin iki mim dâl-ilen
Zikr olunur deyince hâ

Sen misin Rıdvân'ın soyu
Ol bâğ-ı cennet'in meyi
Saklasun hatâdan deyi
Ricâ iderim Allah'a

Gel kaçma Âşık Osman'dan
Hazer kıl âh ü nâlândan
Ziyâde severim candan
İnan sevdiğim billâha

Âşık Osman

Gâh olur bu gönül böyle bî-gamdır
 Gâh olur ki âh ü nâlâna düşer
 Gâhî bülbül gibi öyle pür-gamdır
 Gâh olur ki gül-i handâna düşer

Gâhî havâ ile eser bâd olur
 Gâh-be-gâh yıkılıp ne berbâd olur
 Gâh cihân şâhından artık şâd olur
 Gâhî kasâvetde zindâna düşer

Gâhî dehr-i gamda kendin yitürür
 Gâh lisândan dürr-i meknûn getirür
 Gâh olur cümleye akıl yetürür
 Gâhî Mecnûn olup yabana düşer

Gâhî şu'le virüp doğar mâh olur
 Gâh yüz yere serüp hâke râh olur
 Gâh olur cihânda pâdişâh olur
 Gâhî gedâ olup külhâna düşer

Gâhî Âşık Osman âkiler ile
 Gâhî câhil olur câhiller ile
 Gâhî kâmil olur kâmiller ile
 Gâhî kadrin bilmez nâdâna düşer

Güfte-i Âşık Osman Berây-ı öğdülnâme

Bir kaç suâlim var size öğdülden
 Evvelâ yağlığın icâdı kimdir
 Cevâbın isterim ben ehl-i dilden
 Nakş-ı nakkâşının üstâdı kimdir

Bunu nakş eyleyen bir pîr usuldur
 Müzeyyen lâlesi dahi sünbüldür
 Nakş-ı yağlık pîri Behzâd değildir
 Ol zât-ı kudretde âbâdı kimdir

Kimdir otuz dürlü eşyâyı diken
 Şît'den evvel kimdir mekiği atan
 Penbe hod beyândır nedendir keten
 Ya keten tohmunun bünyâdı kimdir

Bir şecerden oldu bu sırrın dördü
 Kimdir kapusu yok bir evde yurdu
 Eyyûb'dan evvel var ipeğin kurdu
 Ya ipek kurdunun ecdâdı kimdir

Gelelim poşunun vâsfına cânâ
 Bu sırrı fehm ider ârif-i dâná
 Harîr dokumayı kim itdi peydâ
 Dillerde isminin hem yâdı kimdir

Dahi öğdüllerin gizli sırrı var
 Muhâldir bilene al da yürü var
 Erkâniyle yolu yedi pîri var
 Boyacının rengi nihâdı kimdir

Âkıllar mât olur bunda hayretle
 Kim kemer kuşandı dest-i kudretle
 Kemer-beste kimdir sırr-i hikmetle
 Bu sırr-ı hikmetin âbâdı kimdir

Âşık Osman üstâd geçer bu râhda
 Sikkayı kim kazdı vakt-i gümrâhda
 Şiir kim söyledi asl-ı ervâhda
 Cümle âşıkların irşâdı kimdir

Kâtib Osman - Tecnis

Yakdı beni yakdı nedir çâresi
 Ak gerdâna siyâh zülfü yayılan
 İşler bu sînemde oklar yâresi
 Felek urdu beni hasret yay-ılan

Ne felekde bir gam-güsâr bulunur
 Ne dilberden deli gönül alınur
 Çıkar reftâr ider her dem salınur
 Kuğu midir karşumuzda yayılan

Sevdiğim bir gonca-dehen gonca-leb
 Bunca âh ü zârîma oldur sebeb
 Rûsvâyîlıktan elim çeker mi aceb
 Sırrı fâş olup da halka yayılan

Bilmem deli gönül sende ne sezer
 Mecnûn olmuş ser-i kûyunda gezer
 Atup gamzesini sîneme düzer
 Kirpiklerin okun ayru yay-ılan

Kâtib Osman andelibdir zâr ider
 Güllerin safasın her dem hâr ider
 Her kim düşe-gelse zehr-i mâr ider
 Gidi rakıyb ya ef'îdir ya yılan

Kâtib Osman - Tecnîs

Âb-ı hayât mıdır yârin deheni
 Bahs ider lebleri şimdi kand-ile
 Şavk virse meclisde bahâr-ı hüsni
 İhtiyâc kalur mı şem'a kandile

Bi-hûd teslim etdim Sübhân'a cârım
 Düşmişim ayakda kaldım nâcârım
 Bir âh itsem derûnumdan açarım
 Gelür ciğerimden her dem kan dile

Gönlümün çektiği her dem gam tayı
 Taht-ı hüsn üstünde sensin Cem Tâyi
 Arasam bulam mı sana hemtâyi
 Mülk-i Buhâra-yı (ve) Semerkand ile

Âşık kurban dost eşiği kanara
 Nice bir sînemiz yâr yaka nâra
 Ârif olan bu sözümünden kanar a
 Budur nasîhatim gönül kan dile

Bu benim tâliim kimse yaradan
 Gönlümün murâdın virse Yaradan
 Kâtip Osman ölmek ister yaradan
 Gamzesi cellâda gönül kan dile

Âşık Osman

İbret için seyr eyledim sinleri
 Hep ecel zehrine uğradık derler
 Hâl dilinden söyletdim ben anları
 Hep ecel zehrine uğradık derler

Kimi hakikatde gerçek er imiş
 Kimi yiğit civân kimi pîr imiş
 Kimi dehr içinde İskender imiş
 Hep ecel zehrine uğradık derler

Kimi der ben idim dillerde metîn
 Kimi der dünyâyı alurdum satun
 Kimi kız oğlan kız kimisi hatun
 Hep ecel zehrine uğradık derler

Kimisi hurşîd-i cihân idim der
 Kimisi şâh tahtında sultân idim der
 Kimisi dertlere dermân idim der
 Hep ecel zehrine uğradık derler

Âşık Osman nedir sana olanlar
 Gör nice olmuş bizden evvel gelenler
 Bin yaşayup merd-i da'vâ kılanlar
 Hep ecel zehrine uğradık derler

Şarkı

Ağam senin cemâlini görelî
 Temâşâ eyledim Bağ-ı İrem'ler
 Pâyın türâbına yüzler süreli
 Onulmuşdur derûnumda veremler

Dâimâ umduğum senden vefâdır
 Yolunda can virmek bana safâdır
 Dostum pehlûların dârü's-sifâdır
 Leblerinde dürlü dürlü deremler

Hasretinden cismim nâra yanıktır
 Derûnî severim Hudâ tanıktır
 Gurbetlik illerde gönlüm sımkıdır
 Meded kılmaz bana dürlü sitemler

Kudretinden Hakk'ın sırrullâhısın
 Nûr-ı Hudâ disem sana sahîhsin
 Lâ-nazîrsin cümle hûblar şâhısın
 Hadd-i birûn divânında gulâmlar

Âşık Osman ihsân umar zülâlden
 Kurtar beni bu fikr ile hayâlden
 Aman beni mahrum etme visâlden
 Pâdişâhdan çün umulur keremler

Şarkı

Âdem Saffi ile Cennete girdim
 Ol ulu cihâna uğradım geldim
 Budakları altun bir seçer gördüm
 Suç idüp isyâna uğradım geldim

Ben kendimi fikr eyledim nerdenim
 Akıl irmez bir hikmetli sırdanım
 Bir'i bildim Bir anladım Bir'denim
 Can idim cânâna uğradım geldim

Bir zaman da nûrdan kandilde durdum
 Andan sonra şâm-ı zulmetle irdim
 Elest hüccetini âsûde virdim
 Ol kavli-i Subhân'a uğradım geldim

Ashında sevmeydim Hak münkerini
 Mekân dutdum İsrâfil'in sûrunu
 Arş'da gördüm kabe kayseyn nûrunu (K. 53/9)
 Ol ulu Sultan'a uğradım geldim

Âşık Osman Hakk'ı kendimde buldum
 Sırr-ı hazîneden vücûda geldim
 Tevrât'ı Zebûr'u İncil'i bildim
 Hazret-i Kur'ân'a uğradım geldim

Semâî

Ey küçücük gonca fidan
 Cana kasd etme tez elder
 Bunca cevr ü cefâ neden
 Gönlümü aldın ezelden

Dostum sana gönül virdim
 Tâzelendi köhne derdim
 Zâtın ervâh iken gördüm
 Mübtelâyım lem-yezelden

Dostum bana cefâ kılma
 Cevr ile aklımı alma
 Hûbluğına mağrur olma
 İbret al yürü gazelden

Esirgeyüp çeşmim silmez
 Hâlime merhamet kılmaz
 Bilinmişdir vefâ gelmez
 Hercâyi zâlim güzelden

Âşık Osman sana n'etdi
 Hicrin bağrımı hûn etdi
 Ağlamakdan işte gitdi
 İnsâfın yok mu güzelden?

Türki - Şarkı

Sabâ haber eyle varup dostuma
 Figanım göklere çekildi yazık
 Yiğit iken pîrlik düştü üstüme
 Kemân olup kaddim büküldü yazık

Giryânım kan akar didelerimden
 Arz ü semâ inler âh ü zârımdan
 Vücûdum tutuşdu sûz-i nârımdan
 Mahv olup tende can yakıldı yazık

Hasretim çekdiğim derd-i nedâmet
 Beni helâk itdi hicr-i siyâset
 Halk-ı cihân içre oldum melâmet
 İlden ile adım çekildi yazık

Nice vaz-geleyim yüzü benlimden
 Güzelliği melek misli denlimden
 Şâzılık leşkери göçdü gönlümden
 Elem sancakları dikildi yazık

Âşık Osman durmaz yanar özünden
 Dost hayâli aslâ gitmez gözünden
 Kendin bilmezlerin fenâ sözünden
 Gönlümün sarayı yıkıldı yazık

Şarkı

Şimdi zamânenin âdem-oğlanı
 Kuldân imdâd ister şâh nedir bilmez
 Yanar fisk oduna ciğer dağları
 Gider bâtil yola râh nedir bilmez

Âlimlerin meclisine gelmeyen
 Pîre hizmet idüp öğüt almayan
 Hakk'ın dizârına müştâk olmayan
 Sırr-ı hakıkatde mâh nedir bilmez

Bir gün İsrâfil'in sûru urılır
 Anca canlar hırmânına derilür
 Hakk'ın kudretiyle ölen dirilür
 Mesken idüdüğü çâh nedir bilmez

Potaya ? sığmayan kendin kal m'ider
 Gönül sultânını nefse kul m'ider
 Zâlimler mazlûma nice zulm ider
 Tamuya yandıran âh nedir bilmez

Şeytâna uyanlar dâim mekr ider
 Sonun fikr idenler Hakk'ı zikr ider
 Âşık Osman Yaradan'a şükr ider
 Dünyâ için âh ü vâh nedir bilmez

Semâî

Mû-miyânini nâzenîn
 Sararlar deyü korkarım
 Goncanı ey nûr-ı cebîn
 Dererler deyü korkarım

Yanına alma gammâzı
 Doludur kibr ile özü
 Âşinâ olmasın yüzü
 Karalar deyü korkarım

Tıfl-ı âhûsun ey civân
 Gafil gezersin bî-gümân
 Zâlim sayyâd-ı bî-amân
 Paralar deyü korkarım

Dûr olmak güç dîdârından
 Helâkim intizârından
 Ben bendeni nazarından
 Aralar deyü korkarım

Hûn-ı çeşmin kahramânı
 Kul itdi Âşık Osman'ı
 Tığ-ı gamzen bu cihâmı
 Aralar deyü korkarım

Şarkı

Bî-karâr olmuşdur zevrak-ı tenim
 Eser bu gönlümün bâdi var bâdi
 Aşk ile lertz'ider burc u bedenim
 Akar gözlerimin şadı var şadı

Ene'l-Hak diyenler dâr ile bile
 Pervâne olanlar nâr ile bile
 İşretin gördükçe hâr ile bile
 Bülbülün güllerden dâdi var dâdi

Lutf ile letâfet n'idüğün bilmez
 Zühd ile sehâvet n'idüğün bilmez
 Hakıykat ma'rifet n'idüğün bilmez
 Bâzı âşıkların adı var adı

Bize lâzım değil hey'et-i sûfî
 Âdem sâfî gerek aslında sâfî
 Nâ-ehlin elinde lâf ü güzâfî
 Kâmilin kalbinde zâdı var zâdı

Hakıykatdır Âşık Osman'ın naklı
 Nâdân saâdetle ârifler saklı
 Bu sırra. iremez değmenin aklı
 Her işde hikmet-i Hâdî var Hâdî

Semâî

Ey efendim hasretinden
 Âh idüp ağlar gezerim
 Gice gündüz firkatinden
 Sînemi dağlar gezerim

Kaçan ki didin elvedâ
 Yakıldı dil ü cân oda
 Kalup yas ile ben gedâ
 Karalar bağlar gezerim

Gam kasâvet oldu kârım
 Cemâlindir intizârım
 Hiç bir yerde yok karârım
 Su gibi çağlar gezerim

Gözüm yaşı oldu deryâ
 Kesilmez emvâcî aslâ
 Ben oldum bülbül-i seydâ
 Bağçeler bağlar gezerim

Âşık Osman'ım ciğer-hûn
 Kaldım mihnetde ser-gerdûn
 Aşkın ilen olup Mecnûn
 Sahrâlar dağlar gezerim

Şarkı

Hazan gibi ditrer cânım bedende
 Gamze-i cellâda virdim gönlümü
 Âşıklık nic'olur görsün cihânda
 Ta'lim-i üstâda virdim gönlümü

İsminin vechinde yazılmış âyet
 Doksan iki saydım hisâb-i Ebced
 Bir şâhin bakışlı hûbluğu gâyet
 Ol kadd-i şimşâde virdim gönlümü

Evvel görmüş idim ben ol dîdârı
 Muhabbetim alsa da şimdi tekrârı
 Dostuyum âlem-i ervâhdan beri
 Sanmanız ki yâda virdim gönlümü

Bülbül-ves gül-i handâna düştü
 Ârâmı yok âh ü efgâna düştü
 Hûblar arasında sultâna düştü
 Kul idüp mezâda virdim gönlümü

Âşık Osman kalmadı canda kuvvet
 Beni gark eyledi ol mihr-i hayret
 Bile haşr olmayı eyledim niyyet
 Ferâde ferâde virdim gönlümü

Semâî

Muhabbet bağında cânım
 Açılmış gonca-i femsin
 Benim nev-reste civânım
 Öter bülbül hoçsa demsin

Per ü bâl açdın eflâke
 Merhamet kıl sîne-çâke
 İhtişâm virdin uşşâka
 Hüküm ider şâh-ı a'zamsın

Dil ü cân içre ferahım
 Derûn-i derd ile âhım
 Güldüğün vaktlerde şâhım
 Gamze-i tığ-ı gam gamsın

Gilmâna sensin nişâne
 Hüsnün hayât virir cânê
 Ağzında dürr-i dendâne
 Nukl-i lü'lü-i Meryem'sin

Tabîbsin yoktur akrânın
 Şifâ dertlere dermânın
 Hasta-dil Âşık Osman'ın
 Cemîan derdine emsin

Şarkı

Ey gönül vücûdun nedendir zinde
 Ervâhın nedendir var neden oldun
 Hüdâ'nın emriyle ana rahminde
 Ne yıldız hükmiyle cârından oldun

Suâl eyleseler nerdeyim dersin
 Dahî anâsır-ı çârdânım dersin
 Âb ü bâd ü hâk ü nârdanım dersin
 Âb ü bâd nedendir nâr neden oldun

Ne deryâ sâhili incüsün anla
 Ne derdin var mâni rencüsün anla
 Cemîan eşyânın gencüsün anla
 Ne metâsın dürlü bâr neden oldun

Müşkilini bir kâmile tındın mı
 İçüp kudret dolusunu kandın mı
 Halîl'in düşdiği nâra yandın mı
 Neden bülbül oldun zâr neden oldun

Âşık Osman Hakk'ı sen de buldun mu
 Dahî sen ölmezden evvel öldin mi
 Âşk nedir ma'sûk nedir bildin mi
 Neden âşık oldun yâr neden oldun

Âşık Osman

Seni bana mansûb virse Kirdigâr
İstemezdim senden özge bir diyâr
Hüsnün temâşası birer yâdigâr
Kaşların turra-i hat-siyâhımsın

Derdimin tabîbi yâreme Lokmân
Femin gonca güldür ey tûtî-lisân
Hûblar arasında hem şâh-ı cihân
Nûr ile münevver hüsn-i mâhımsın

Dîdârın gözleyüp çağlar akarım
Hayâl-i aşkınla bağrım yakarım
Leyl ü nehâr hemân sana bakarım
Nice bakmayayım nazargâhımsın

Âşık Osman sana ölünce kuldur
Âşıktır sâdıktır hem ehl-i dildir
Gerek âzad eyle gerekse öldür
Pâdişah didüğüm inan şâhımsın

Tekerleme Güft-i Âşık Osman

Dört kitabdan evvel Subhân'ı bildim
Bu irfânı rûz-i elestden aldım
Zâtdan sıfât olup imânı bildim
Îrârım hitâb-ı izzetden aldım

Ol demde lûtf ile ihsâna irdim
Velî katre idim ummâna irdim
Kandilde hazret-i Sultân'a irdim
Her dürlü kemâli ol zâtdan aldım

Hudâ ile kavli-i izzet eyledim
Resûl'e kendimi ümmet eyledim
Küllî ikrârımı hüccet eyledim
Emînlik sıfâtın esvedden aldım

On sekiz bin dürlü ma'denden oldum
 Genç olup dört dürlü cevherle doldum
 Ben kendimi rahm-i mâderde buldum
 Ervâhım sâhib-i kudretten aldım

Ol rahm-i mâderde yedi seyyâre
 Perveriş eyleyüp kıldılar çâre
 İbâdet kılmağa Perverdigâr'e
 Dahî sabî iken ismetten aldım

Bana gel olundu batın hânedan
 Kismetim virildi her bir dânedan
 İcâbet eyleyüp doğdum anadan
 Ol dem ağlamağı firkatden aldım

Gâh vakıt ağladım gâh vakıt güldüm
 Dâr-ı mihnet imiş cihânı bildim
 Âlem-i sabâvet içre şâh oldum
 Ömür menzîlini sür'atden aldım

Kendi vücûdumda gördüm cihânı
 Kimi âşikâre kimi nihânî
 Ne imiş fehm itdim derd ü dermânı
 Ol sırr-ı Lokmânı'ı hikmetten aldım

Münkirin elinden dil-şikesteyim
 Sanmanız ki beni zîr-i besteyim
 Bu yol (u) erkânda kemer-besteyim
 Ben bu merâtibi hizmetten aldım

Bâb-i ilmi bildim Şîr-i Yezdân'î
 Anda hatm olmuşdur feyz-i Rahmânî
 Dahî fehm eyledim sırr-ı Selmân'ı
 Ben yeşil yaprağı şöhetden aldım

Pûte-i üstâdda bişüp kâl oldum
 Velî kal olunca ehl-i hâl oldum
 Mekteb-i irfânda pür makâl oldum
 Ders-i şî'ri bir hûb sûretten aldım

Dil virüp hûblara hoş nigâh etdim
 İskender-i aşkı dehre şâh etdim
 Hızr'a yoldaş olup azm-i râh etdim
 Şi'râb-ı hayâtı zulmetden aldım

Gavvâs olup gezdim yedi deryâyı
 Erbâb-ı sühandâ buldum gınâyı
 Dilde zâhir olan dürr-i yektâyı
 Kalbimde nisân-ı rahmetden aldım

Kimi sühan dersin tizden öğrenür
 Kimi bâtın kimi yüzden öğrenür
 Bülbül şakımayı bizden öğrenür
 Ben feryad etmeği fitratdan aldım

Her hâl ile kendim tesellî kıldım
 İ'tikad binâsın temelli kıldım
 Vücûdum Tûr'unda tecellî kıldım
 Aklımı vâdi-i hayretten aldım

Dâim güzellerle iderim vashı
 Münkirân ne bilsün bu sırr-ı fashı
 Dîdâr sevdiğimin sebeb-i aslı
 Ezeli olunan vuslatdan aldım

Bildim nedir merd-i meydân olmağı
 Nâr-ı aşk içinde sûzan olmağı
 Lâ-yu'kal vâlih ü hayrân olmağı
 Her dürlü görinen ibretten aldım

Hudâ'dan diledim ol zât-ı keyfi
 Hubb-i derûnumda sûret-i keyfi
 Şimdi mezâhirde hâlet-i keyfi
 Leb-i dilberdeki şerbetden aldım

Nâr-ı firkat derd-i derûnum yakdı
 Zencir-i mihneti boynuma takdı
 Dü çeşmim yaşı sel gibi akdı
 Bu derd ü belâyı gurbetden aldım

Kendimi ârif-i billâh etmeği
 Meylimi tâlib-i dergâh etmeği
 Gice gündüz hamdü li'llâh etmeği
 Hudâ'nın virdiği ni'metden aldım

Âlem-i kübrâdır vücûdum bağı
 Şeş cihetim bildim sol ile sağı
 Yirmi dört bin kez nefes almağı
 Ashında evkât-ı sâatdan aldım

Komazım hannâsa füsûn etmeği
 Gözümün yaşını Ceyhûn etmeği
 Nefs-i emmâreyi zebûn etmeği
 Şehr-i siyâmdaki hiffetden aldım

Ol sultân-ı kavneyn kıldı i'lâmı
 Hac zekât oruç oldu kelâmı
 Hamd olsun bilürin şart-ı islâmı
 Savm u salâtdaki hasletden aldım

Âşık Osman koma zikr-i Mevlâ'yı
 Nedir anlayasın sırr-ı eşyâyı
 Zâhirde bâtında cümle ma'nâyı
 Furkân'da okunan âyetden aldım

Tecnis - Şarkı

Beni yaktı cevr oduna o yanmaz
 Yandırısın merhametsiz o yâra
 Sabah oldu feryâdımdan uyanmaz
 Umarım ki öte bülbül uyara

Bir âşıkım el göğüste yüz yerde
 İster isen yar' derimi yüz yerde
 Yârelerim göz göz oldu yüz yerde
 Yâr dimez ki ne yaradır o yara

Farz eylemem ko bu günü yarını
 (eşmim arz-ı gül seyr eyle yarını
 Âşık ağyardan sakınur yârını
 Eğri baksa gözlerini o yar a

Belâ çoktur değil benim yaram az
 Halka yaramayan Hakk'a yaramaz
 Yârdan gayrı kimse yara saramaz
 Umarım ki kese bağrım o yara

Âşık Osman der ki dostum güzeldir
 Güzel gözler güzel sevmek güzeldir
 Güzel ağız güzel sadef güzeldir
 Mübtelâyım leblerinden o yâra

Nev-Güfte-i Âşık Osman

Temâşâ eyledim bâğ-ı dildârı
 Açılıp bir gül-i hamrâsı bitmiş
 Can göziyle gördüm sun'-ı Settâr'ı
 Anda sünbüllerin ra'nâsı bitmiş

Gör bir katre âbdan kudretu'llâhı
 Bu hikmete candan eyle nigâhı
 Gerdânda dizilmiş hâl-i siyâhı
 Bir-birin fülül-i zîbâsı bitmiş

Görün dendânını dehân içinde
 Dürlerdir hokka-i mercân içinde
 Kaddini seyr itdim cihân içinde
 Salmur Cennet'in Tûbâ'sı bitmiş

Ol dost ile vahdet etmenin çağı
 Lebleri lezzeti Kevser ırmağı
 Kudret bağçesidir sînesi bağı
 İnârı turuncu alması bitmiş

Bî-nazar sanmanız Âşık Osman'ı
 Her eşânın genci gördüm insânı
 Şâne-i şöhetdir âhir bağvanı
 Bahâr-ı hüsnünün sonrası bitmiş

Şarkı

Ne anlar cihânda har-ı lâ-yüfhem
 Tab'ımın esrâr-ı nühüftesinden
 Ne mümkündür emîn olunmak her dem
 Bu dehrin mahlûk-ı nâ-pûhtesinden

Sengi hâr ayırmaz kör elmas ile
 Güher-şinâs gerek kadrini bile
 Cûş ettikçe gelür sâhil-i dile
 Bahr-i aşkın dürr-i nâ-süftesinden

Derd-i derûnumu yâr kebâb eyler
 Varır gayrılara intisâb eyler
 Ger malın yoğ-ise ictinâb eyler
 Bûy-i hakıykatle âşüftesinden

Gamda kalmak olmaz gülünür elbet
 Gönlümün gam pası silinür elbet
 Her kanda olursa bulunur elbet
 Bu devrânın rind-i âlüftesinden

Okuyup yazmadım cihânda ey cân
 Şiir ilmin ihsân eyledi Sübhân
 Bâreke'llâh deyü dinlesün yârân
 Bu Âşık Osman'ın nev-güftesinden

Semâî

Yüzine ol siyeh hattın
 Gelüp almış sol u sağın
 Dalatmış hâr-ı hicrâna
 Gülü hayfâ ki ol bâğın

Per açdı âşiyânından
 Hezârı gönlü uşşâkın
 Göründü bâğ-ı hüsnünde
 Kaçan kim mesken-i zâğın

Nice bil bend-i zülfün
 Bendine ben bende bağlandım
 Ölüp kurtulmadım bâri
 Belâsından ben ol bâğın

N'ola bir katracık âbı
 Visâlinden meded kılsın
 Derûnum sâfi âteşdir
 Yanar dâğ üstüne dâğın

N'ola aksa derûnundan
 Sirişki Âşık Osman'ın
 Yanar bağrında .....
 Cihân içre her ırmağın

Şarkı

Sana derim sana zâlim ü bî-dâd
 Nice bir elinden feryâd disünler
 Bu cefâ bâbında sen misin üstâd
 Dü gamzene tîğ-i cellâd disünler

Sana bend olalı ben dil-hastenim
 Mihnetle yazılmış hatt-ı celînim
 Cevr ile alursun âh ü enînim
 Muhaldir olduğun berbâd disünler

Bir çâre bulmadım dil efkârıma
 Zerre güş dutmazsın âh ü zârıma
 ..... -ıma
 ..... disünler

Hâbdan uyarmadın baht-ı siyâhım
 Seni sevmek midir nedir günâhım
 Eğer lâyıık ise cihânda şâhım
 Bana mazlûm sana bî-dâd disünler

Bil Âşık Osman'ın dil endişesin
 Taşa çalmak diler nâmûs şişesin
 Urayın başıma aşkın ..... -sesin (âteşin ?)
 Sana Şîrîn bana Ferhâd disünler

Şarkı

Gönlüm alup beni gulâm eyledi
 Bir çeşm-i mekkâra sâhib-i efsûn
 Gelüp bin nâz ile kelâm eyledi
 Başıma tenk oldu bu çarh-ı gerdûn

Aynı on dördüne benzemiş mâhı
 Hûblar görünürse güzeller şâhı
 Aklım zâyi' olur serimden gâhı
 Şol Leylâ sıfâta olalı Mecnûn

Ben garib gezerim kendi işime
 Hayâlin bakarken girdi düşüme
 Bu ne sevdâ idi geldi başıma
 Gönlüm alup beni eyledi meftûn

İsminin evveli böyle okunur
 «Şın» «elif» çekince «me»ye dokunur
 «Ye» ile «nûn» ile kıya bakınur
 Bu derdli bağrımı eyledi pür-hûn

Âşık Osman yâri hâlden bilmezse
 İnâyet aynıyle nazar kılmazsa
 Akıdup çeşmimin yaşın silmezse
 Gice gündüz çağlar misâl-i Ceyhûn

Şarkı

Her birin bir derde giriftâr etmiş
 Bu dünyâ sevdâsı bir belâ ancak
 Kimin gedâ kimin şehsüvar etmiş
 Bu sırrı fehm iden ukalâ ancak

Bu aşk bir esrârdır sırr-ı Hüdâ'dan
 Genc-i İlâhî'den feyz-i Allâh'dan
 Yaradan hoşnuştur merd-i kibârdan
 Terk-i dünyâ olan fuzalâ ancak

Kimisi derd ile derûnın dağlar
 Kimisine mekân olurmuş dağlar
 Her kimi söyletsem hâinden ağlar
 Herkes bir sevdâya mübtelâ ancak

Ârif olan bakmaz dâr-ı cihâne
 Kime bâkiy kalur işbu virâne
 Şol mevtin elinde dolu peymâne
 Çağırır cümleye es-salâ ancak

Böyle buyurmuşdur Hazret-i Sultân
 Fakr ile fahr ile cihânda her ân
 Rehine uryân gez Âşık Osman
 Ko disünler sana budala ancak

Semâî

Kâmiller pâyine yüzün
 Süren gelsün bu meydâna
 Hudâ'ya bağlayup özin
 Duran gelsün bu meydâna

Her ne var ise sende var
 Yedi iklim bahr ile ber
 Kendi vücûdundan haber
 Viren gelsün bu meydâna

Mansûr olan gelür dâra
 Can için kalmaz dîdâra
 Pervâne-veş aşk-ı nâra
 Giren gelsün bu meydâna

Kimdir yapışan salına
 İrdi Hakk'ın makalına
 Men 'arefin ahvâlına
 İren gelsün bu meydâna

Âşık Osman ey mu'teber
 Ko git cihânda hûb eser
 Âfâk-ı enfüsdan haber
 Viren gelsün bu meydâna

Muammâ - Semâî

Bu gün ben iki at gördüm
 Ayağı dört yürür cansız
 Dili yok söylemez mürdüm
 Mukavva göğdesi kansız

Burnu sivri saklı başı
 Ne belli erkek ne dişi
 Nârı görse akar yaşı
 Binersen yürimez sensiz

Kaşınmış kimse kaşımaz
 Âdemden gayrı taşımaz
 Ne yazda kışda üşimez
 Derisi var dimen gönsüz

Binüp yürütmekdir hüner
 Sen döndükçe bile döner
 Dini islâmdır ana biner
 Ne sever ne biner dinsiz

Âşık Osman değil yalan
 Yürüdükçe kılar nâlân
 Bilür başında akl olan
 Be bilür bunu izânsız

Türki - Şarkı

Muntazırdır hûb cemâlin görmeğe
 Can benim gözleri mestâne dostum
 Sevinür cismimde seni sarmağa
 Kan benim gözleri mestâne dostum

Yeter cevri eyleme benim sultânım
 Lâyık mı göklere çıka efganım
 Sensiz benim zindan olur mekânım
 Sen benim gözleri mestâne dostum

Aşkına düşeli hayâlin düşde
Ben helâk olmağa az kaldım işte
Eğer cevr idersen odlara düş de
Yan benim gözleri mestâne dostum

Leblerindir benim derdime çâre
Yüzi mâhitâbsın kaşların kara
Virmiş güzelliğın ehl-i nazara
Şân benim gözleri mestâne dostum

Bu Âşık Osman'ın hasret olmasın
Dost işidüp bize düşman gülmesin
Adûlar duyup da bize kılmasın
Ta'n benim gözleri mestâne dostum

Türki - Şarkı

A sevdiğim niçün benden kaçarsın
Seni sevmezmiyim nedir gümânın
İltifât etmeyüp görüp geçersin
Tanrı selâmını saklar zebânın

Rakıybin yüzine güle bakarsın
Su gibi her gördüğüne akarsın
Nâr-ı hierin ile yürek yakarsın
A zâlim yok mudur yohsa imânın

Hûn-ı tabiatle kaşların çatma
Tığ-ı gamzen ile kanım akıtma
Ben derdmendini yabana atma
Bir kerem kânısın eyle ihsânın

Cevr eylemek eyü değil bilürsin
Ben ağlamak ile sen ne bulursun
Yeşiller giydikçe aklım alursın
Yağmaya vireli dil-i hayrânın

Mecnûn gibi işim gücüm zâr oldu
Benim mahabbetim sana âr oldu
Yâr sana nâz bana niyâz kâr oldu
Yeter âhım aldın Âşık Osman'ın

Türki - Şarkı

Yaramaz nazardan çeşm-i düşmândan
 Nevcivânım seni saklasun Settâr
 Pençe-i ecelden ol bî-amândan
 Tende cânım seni saklasun Settâr

Hudâ hicrânını def' ide serden
 Vücûdum mahv olup erir efkârdan
 Bigâne bâğvândan rû-siyeh hârdan
 Gül fidânım seni saklasun Settâr

Gayetle hazer kıl yüze gülerden
 Bir makbûl olunmuş penddir ilerden
 Yolların bekçisi harâmîlerden
 Mû-miyânım seni saklasun Settâr

Cemâlin dûr etme ben mübtelâdan
 Gözüm Ya'kûb gibi korkar evlâdan
 Hatâ-yı hâtardan çâh-ı belâdan
 Yûsuf sânım seni saklasun Settâr

Bu Âşık Osman'ın remzi nedir bil
 Râh-ı sultânlikda alasın menzil
 Mührin elden gidüp olmadan hacil
 Süleymân'ım seni saklasun Settâr

Türki - Semâî

Ey gönül bir gün murâdın
 Olur elbetde elbetde
 Menzilin âh ü feryâdın
 Bulur elbetde elbetde

Karar oldu âh ile zâr
 Cânım bî-zâr oldu bî-zâr
 Cefâ kılmadan ol dildâr
 Kalur elbetde elbetde

Kendüni hûn eyleme hûn
 Bîmâr ü bî-çâre mağbûn
 Adû didikleri mel'ûn
 Ölüer elbetde elbetde

Geçdi cevr ile her sâlin
 Dermend nice olur hâlin
 Seni ağladan ahvâlin
 Bilür elbetde elbetde

Ey gönül düşme gümâna
 Yazıkdır Âşık Osman'a
 Sabır kıl yârin îmâna
 Gelür elbetde elbetde

Vücûdnâme - Güfte-i Âşık Osman

Bünyâd-ı zâtımdan kılayım beyân
 Hudâ'dan lutf ile ihsân olunca
 Nice halk olundum ideyim ayân
 Ne belâlar çekdim insân olunca

Bir zaman karışdım nebâtât ile
 Bir zaman bezm oldum hayavânât ile
 Bir zaman cem' oldum cemâdât ile
 Bakup estim hâke yeksân olunca

Ne hâl ile geldim görün öteden
 On bin kerre sızdım... (?) potadan
 Perver-i zât oldum yedi atadan
 Magaz (magz) deryâsında nihân olunca

Düşüp ol deryâda hayli çalkandım
 Mest-i hayâl etdim bilmeyüp kendim
 ..... - dım
 Hallâk-ı âlemden fermân olunca

Rabb'ın hükmi idi beni dutdular
 Hak ne buyurdıysa anı etdiler
 Getirüp kan deryâsına atdılar
 Zevrak idim gark-ı tûfân olunca

Müşterî hükmünde bâd ile yele
 Esüp ol deryâda nic' oldum hele
 Resm-i merdüm sünük damarlar ile
 Bünyâdım temeli zamân olunca

Mirrih'in hükmünde olundum cârî
 Dahi eksik idi cismimin yarî
 Belki vücûduma ol kadd-i târî
 Mevâlid-i selâse nişân olunca

Vefî şems hükmünde necâta irdim
 Necâta irince Hak oldu virdim
 Bir nice zamanda kıyâmda durdum
 Unsur ile ben nümâyân olunca

Ol Zühre devrinde buluştum yâre
 Aşk ile görüşüp oldum âvâre
 Utârid hükmünde irdim dîdâre
 Yazup hattım Seb'u'l-Mesân olunca (K. 15/87)

Olunca mürûrum iki yüz seksen
 Zerre-veş kalmadı cismimde noksân
 Kamer hükmi ile eyledim devrân
 Bâtından zâhire revân olunca

Revân olunca ben kendim ağladım
 Asıl vatanımı andım ağladım
 Hâsret odı ile yandım ağladım
 Rahm ettiler hâlim giryân olunca

Esirgeyüp beni izzet ettiler
 Emrime râm olup hürmet ettiler
 Her dürlü eşyâdan şerbet ettiler
 Taht-nişân oldum sıbyân olunca

Sultân idim gör ki bana n' itdiler
 Tahtım alup gurbet ile atdılar
 Gitti saltanatım beyân itdiler
 Hubb-i mâder peder nisyân olunca

Piyâdeyken düştüm dünyâ kahrına
 İltifât etmedim berr ü bahrına
 Gezerken uğradım âdem şehrine
 Seyr ettim iklimin seyrân olunca

Yedi def'a ol diyârı dolaştım
 Geşt-gîrlük idüp günde güleştim
 Ol şehirde bir dırahta ulaştım
 Kökü yukarıda çokdan (?) olunca

Dört dalı var(dur) hem yirmi budağı
 Kökünde bezm olur yedi ırmağı
 Bitmiş meyveleri bizim olur bağı
 Acı datlı gördüm bağvân olunca

Üç yüz altmış altı o şehrin çayı
 Devr-i dâyim akar gâh olur zâyi
 Anda seyr eyledim yedi deryâyı
 Gavvâs oldum lâ'l ü mercân olunca

Ol şehrin bir yanı müslim havası
 Dîdâr-ı şâh için iderler yası
 Bir yanı emmâre âsîdir âsî
 Ceng ü kitâl olur tuğyân olunca

Vardır ol şehirde bir beyt-i ankâ
 Dest-i kudret ile urulmuş binâ
 Yetmiş bin nikâb bürütmüş cem'â
 Yedi kat renk ile rengân olunca

Ol evin ahkâmı icâbet ider
 İki kâtibi var kitâbet ider
 Olunan işleri işâret ider
 Ziyân irer fi'li nokşân olunca

Altı kişi bekler etrâf ü eknâf
 Yedisi hem ni'met taşırlar saf saf
 Yedi yüzü mektûb içündür tavâf
 Beklerler ol şehri virân olunca

Dinle ol diyârın diyâretçisi
 Kimdir ol baccârın ? iyâretçisi
 Yigirmi dört bindir ziyâretçisi
 Gelen gülmez ? mahşer divân olunca

Üç kubbe ol şarda dü minâredir
 Bir bölüğü avret mûyu karadır
 Yedi iklim yetmiş iki pâredir
 Eniş yokuş sahn-ı meydân olunca

Ol şehirde gördüm nûr-i mir'ati
 Pîst ü heşt hatt-ı ezelden zâti
 Yapan bilür ancak ol imâreti
 Nâs ne bilsün sırr-ı Subhân olunca

Gezmişim ol şehri pür-hicâb ile
 Uyanığım bahsim yokdur hâb ile
 Bin bir kerpiç otuz iki bâb ile
 Yâd girmez ol şehre derbân olunca

Genci bir on iki penceresi var
 Ceng ü kitâl olur hâm (ü) hâsı var
 Bir mârdan ol evin özge yası var
 Ceng (ü) âşûb olur düşmân olunca

Hışma gelse ol mâr yedi ser olur
 Anunla cenk iden gerçek er olur
 Ölürsa can bulup yine dirilür
 Ol şehir yıkılıp yaban olunca

Var ol şehristânda bir düşmân velî
 Kurulal'dan beri bile temeli
 Fesâd eylemeden kat' etmez eli
 Azdırır insânı bârân olunca

Bir sâatde hezâr çarhı yâr ider
 Kendüye uyanı şerm-sâr ider
 Kimi uydurursa ehl-i nâr ider
 Cehd ider sebab-i isyân olunca

Yüz kırk neferi var yanında hemân
 Yetmişi görünür şekli müslimân
 Yokdur ancılayın zâlim bî-amân
 Çalışur hemdem-i şeytân olunca

Aslı yaradılmış Tamu nârından
 Neferi azgundur biri birinden
 Hudâ'ya sığındım şûr (ü) şerrinden
 Ne gam bize fazl-ı Yezdân olunca

Zerre-veş bu cismin vafını kıldım
 Yedi def'a dehre doldum boğaldım
 Her ne buldum ise kendimde buldum
 Aşka uyup Âşık Osman olunca

Semâî

Sanasın nâr-ı cehennem
 Olur bana mekân sensiz
 Muhakkak ey şâh-ı âlem
 Oda yansın cihân sensiz

Çü sensin tab'ım sürûru
 Velî dil mülk-i ma'mûru
 Muhassıl ey gözüm nûru
 Olamaz tende cân sensiz

Ne müşkil âteş-i hicrân
 Dayanmaz yanmağa insân
 Serim üzre kopar duman
 Kalınca zerre ân sensiz

Gitme gel gayrıdan yana
 Tıfilsın hayf olur sana
 Bilmiş ol zehr olur bana
 Efendim lokma nân sensiz

Âşık Osman diler dildâr
 Gerçi nâr imiş intizâr
 Görünmez gözime ey yâr
 Olsa bâğ-ı cihân sensiz

Tasavvuf - Semâî

Ne nûniyim ne ben kâfi
 Ne zemîn ile eflâkim
 Ne sûfiyim ne ben sâfi
 Ne tevhîd ile ilhâkım

Ne ben bende-i lâhûtum
 Ne ben ziyânım ne sûdum
 Ne ben hikmet-i Ma'bûdum
 Ne berr ü bahriyim pâkim

Ne harâbâtım ne ulvî
 Ne Rahmânîyim ne süflî
 Ne zahr ü kandîyim belli
 Ne dermân u ne tiryâkim

Ne gedâ (vü) ne a'lâyım
 Ne gencîne-i Kübrâ'yım
 Ne ilmim var ne dâniyim
 Ne aklım var ne idrâkim

Ne aslım var ne kânım kân
 Ne ifnâyım ne cânım cân
 Ne âşıkım ne ben Osman
 Ne âb u bâd nân. (ü) hâkim

Şarkı

Câna hayat virir dimağa lezzet
 Leblerin sükkeri şerbetçesine
 Cemâlin levhini sâhib-i Kudret
 Yazmış hikmet ile âyetçesine

Kudret Kâ'besidir cemâlu'llâhın
 Zenahdânın mıdır Zemzem-i çâhın
 Gördüm tavâf eyler hâl-i siyâhın
 Bir bölük hindûdur âdetçesine

Saçların gerdânda sünbül (ü) reyhân
 Olamaz akrânın dîlcü-yi fidân
 Kadd-i mevzûnunu gördüğüm zaman
 Aklım zâyî' olur hayretçesine

Cânâna irişür sana can viren
 İyd-ı Ekber ider cemâlin gören
 Câvidan-ömr olur koynuna giren
 Hayâta irişür cennetçesine

Bu Âşık Osman'a hükm iden ey yâr
 Gayrı değil sensin hüsn ile hünkâr
 Giymişsin mübârek başına destâr
 Şart-ı takvâ ile sünnetçesine

Semâî

Cemâlindir bâğ-i muhsin
 Açılmıştır gül-i terler
 Okurlar kaddine tahsîn
 Gülistânda sanavberler

Ki zerrâtından olmuşdur
 Münevver bu cihân-ârâ
 Cemâlin bedr-i mâh âsâ
 Hâlin pür-bezm-i ahterler

Der-i divârına hursîd
 Sürer kûtâha yüzün gerdûn
 Yüzün nûrundan ey dilber
 Utanur şem'-i hâverler

Cihânda küllî uşşâkı
 Oda saldın behey âfet
 Senin ruhsâr-ı nârında
 Yanar dil-i semenderler

Senin ruhundaki hâlin
 Habeş sultânıdır cânâ
 Sakınur mülket-i hüsnün
 Her etrâfında leşkerler

Abîrim anberim miskim
 Muattar zülf-i hoş-bûyun
 Dokundukça sabâ zülfün
 Saçar misk ile anberler

Senin cellâd-ı gamzenden
 Âşık Osman amân ister
 Ne mümkündür halâs olmak
 Takınmış çifte hançerler

Şarkı

Bir Leylâ'ya virdim fikr ü hayâlim
 Serimde âşîyân Mecnûn-ı aşkım
 Bu belâ-keşlikde varmı emsâlim
 Câm-ı sem nûş itmiş pür hûn-ı aşkım

Nice dem dost için sarf itdim emek
 Rumuzdan bilene ne lâzım demek
 An kayım bilmeyen sanurlar semek
 Pür nisyân olunmuş mağbûn-ı aşkım

Nakş-ı vücûdumda şems kamer encüm
 Bir mârın ağzında yektâ-yı gencim
 Eflâtunlar bilmez bu derd (ü) rencim
 Rûz (u) şeb inlerim meftûn-ı aşkım

Pesend ider dîdem âbına Fırât
 Bu dünyâ malından istemem kırat
 Dîdârdır Hudâ'dan aksâ-yı murâd
 Sübhâm özlerim Ceyhûn-ı aşkım

Cennet Tamu değil Hak'dan niyâzım
 Ancak kendi bilür kalbimde râzım
 Kübrâdır vücûdum ile serbâzım
 Âşık Osman merd-i fûnûn-ı aşkım

Şarkı

Muhabbet arz itdim bir nev-civâna
Geçürdi yas ile günüm yâ Kerîm
Küllî şey ma'lûmun âlem-i dâna
Göz göz itdi cismim tenim yâ Kerîm

Âh ü feryâd itdim nice bin kerre
Hitâb etmededir her rûz-merre
Merhamet eylemez mikdâr-ı zerre
Ağar semâlara ünüm yâ Kerîm

Âşinâlık eylemez gördüğü yerde
Uğradup bendesin bin dürlü derde
Beni hasret ile kılar sa mürde
Koma ol zâlîme kanım yâ Kerîm

Pervâne kılalı bilemem kendim
Nic' edeyim nâr-ı firakete yandım
Garibim süflîyim sana sığındım
Hakkımı hak eyle benim yâ Kerîm

Âşık Osman der firâka bakamam
Göz göre kendümi nâra yakamam
Tâkatim tâk oldu gayri çekemem
Halka geldi tende cânım yâ Kerîm

Türki

Cümlelerin rızkın virici Allah
Gedâları bâya muhtâc eylemiş
Kimisini eylemiş bu cihânda şâh
Kimisin hırkaya muhtâc eylemiş

Âşık olan hikmet göziyle baksın
Gönül pervânesin odlara yaksın
Sırr-ile gösterüp dîdâra aksın
Mecnûn'u Leylâ'ya muhtac eylemiş

Doğru râha giden gerçek erlerdir
 Âyîni erkânı bulan pîrlerdir
 Hâk içre best olmuş muntazırlardır
 Sûret-i mevtâya muhtâc eylemiş

Akl ile bilinmez hikmet-i Bârî
 Ey beğim ne kadar olsan da cârî
 Bülbülün dâimâ hâr ile zârı
 Ol gül-ı hamrâya muhtâc eylemiş

Âşık Osman kimi efgân eyleyüp
 Kimisini şâd u handân eyleyüp
 Kimin mü'min kimin tuğyân eyleyüp
 Cennet-i Me'vâ'ya muhtâc eylemiş

Şarkı

Güzel bir âşândan haberin aldım
 Seninle dost olmak ne safâyımış
 Duyup zamirinden şöylece bildim
 Uşşâka ihsânın yâr vefâyımış

Gören Mecnûn olup aklın aldırır
 Gözlerine kanlı yaşı doldurur
 Aman virmez âşıkları öldürür
 Aceb gamzelerin pür cefâyımış

İnan sözlerime i'timâd eyle
 Derûnî severim i'tikâd eyle
 Hakıyr ü bendene iltifât eyle
 Dimesünler sana bî-vefâyımış

Cihânı dutmuşdur âh ü feryâdım
 Şehrin ihât' ider âb ile yâdım
 Ya katl eyle beni ya ver murâdım
 Fırsatı fevt eden kayda kayımış

Gönül seni sevüp olalı bende
 Dilim okur medhin dâyim dehende
 Bana Âşık Osman dirler cihânda
 Güzel senin ismin Mustafâ'yımış

Şarkı Çatal Kâfiye

Lâ-yu'kal gezerim divânen oldum
 Aklım aldı bî-dâd bakışın güzel
 Merhamet itmezsen işte ben öldüm
 Gamzelerin cellâd bakışın güzel

Ne huy idinmişsin kıya bakmağı
 Gönül pervânesin nâra yakmağı
 Derdimende âşıkın kanın dökmeğı
 Eylemiştir mu'tâd bakışın güzel

Ferhâd eyleyüptür dü çeşmin beni
 Doldurup gönlüme kûh-i âheni
 Nice medh etmeyem Şîrîn'im seni
 Lebin kandı hoş dâd bakışın güzel

Al yanağın Bâğ-ı İrem gülleri
 Eser gül yüzünde saba yelleri
 Şiir söylemede ehil dilleri
 Eyleyüptür üstâd bakışın güzel

Hem iki kaşların kurmuş kemânı
 Tîrdir kirpiklerin virmez amânı
 Derdimend gulâmın Âşık Osman'ı
 Ederm' ola âzâd bakışın güzel

Semâî

Bu gün ben bir güzel gördüm
 Virir hûrîden nişânı
 Hûblar arasında merdüm
 Temâşâ eyledim ânı

Giydüğü melek domdır
 Mürde âşıklar candır
 Anı görenler unudur
 Melek hûrî ve gilmânı

Anun hûbluğu gayetde
 Sanasın âlî hey'etde
 Kemâletde sehâvetde
 Anı dirler kerem kânı

Medhine hatmı gekilür
 Görenler yanup yıkılır
 La'l ü mercândur dökülür
 Nutka gelse hûb lisânı

Derdimendi Âşık Osman
 Duâcıdır ana her ân
 Kereminden vire Subhân
 Ana ömr-i câvidânı

Âşık Osman

Dilimde virdimdir çün ism-i Gafur
 İhsânı bî-kıyâs adli bürhândır
 Niçün hâtırımı eylerim hutûr
 Hudâ'nın rahmeti ulu ummândır

Bizde aşk muhkemdir olunmaz garet
 Âkilsen aşka uy cismini arıt
 Sen ibâdetine dön (ben) ey zâhid
 Benim işlediğim cürm ü isyândır

Dâim iblis gibi kendüni öğme
 Dalâletde kalup boynunu eğme
 Sakın ol kimsenin gönlüne değme
 İnsâna akl irmez sırr-ı Subhân'dır

Ârifler ayrılmaz bu doğru râhdan
 Hoş görür hatâyı takdîr Allah'dan
 Ulu melek iken düşdü dergâhdan
 Kendin beğenenin fi'li seytândır

Merddir bu meydânda dilâver olan
 Dünyâdan geçendir gerçek er olan
 Bahr-i ibâdetde şinâver olan
 Yüklenür metâı la'l ü mercândır

Belî deve yükün çekmez karınca
 Mevte irer kanatları ayrıncı
 Ârifler ârifi bilir görünce
 Akıl terâzudur dîde mîzândır

Âkıllar anın'çün kahrı sevmedi
 Âhır viran olan şehri sevmedi
 Bu dil-i divânem dehri sevmedi
 Nice sevsün anun hubbı yalandır

Sevmedi fânîyi âkıl olan cân
 Her kim sevdi ise ol oldu peşimân
 Yarın gedâları bâ y ider Subhân
 Mansublar virilür ulu divândır

Sâdıkım sıdkımı eyledim muhkem
 Gez vücûdum şehrin görme muazzam
 Öz kendi katını bilmeyen âdem
 Kavlı men 'aref'de zirâ hayvândır

Men mey nûş iderim eylemem riyâ
 İşim hûblar ile destimde sahbâ
 Settâr'ın ol fazl ü keremi deryâ
 Kimdir bilen dersen Âşık Osman'dır

Âşık Osman

Nice sevmeyeyim cân ü gönülden
 Efendim sultânım pâdişâhımsın
 Aşkındır yürekde derdim onuldan
 Dün ü gün dilimde dūd-ı âhımsın

Seni bana mansub virse Kirdigâr
 İstemezdim senden özge bir diyar
 Hüsnün temâşası birer yâdigâr
 Kaşların turra-i hat-siyâhımsın

Derdimin tabîbi yâreme Lokman
 Femin gonca güldür ey tûtî-lisan
 Hûklar arasında hem şâh-ı cihan
 Nûr ile münevver hüsn-i mâhımsın

Dîdârın gözleyüp çağlar akarım
Hayâl-i aşkınla bağrım yakarım
Leyl ü nehar heman sana bakarım
Nice bakmayayım nazargâhımsın

Âşık Osman sana ölünce kuldur
Âşıklar sâdıkdir hem ehl-i dildir
Gerek âzad eyle gerekse öldür
Pâdişâh didüğüm inan şâhımsın